

Cultuurhistorische beleidsadvieskaart

Informatie

Datum 13-04-2026

Behandelaar Tinka Engel

Zaaknummer 4139555

Portefeuillehouder Jan

Schipper

Publicatieniveau

openbaar

Besluitvormend orgaan

Raad

In het PFO besproken? Ja

Overleg gepleegd met:

☐ Financieel adviseur:

☐ Communicatieadviseur:

☒ Juridisch adviseur: Jaimy Schmidt-Lo-Fo-Wong, Jelle de Muinck

☐ Inkoopadviseur:

☐ Bestuursadviseur:

☐ Informatieadviseur:

☐ HR adviseur:

☒ Team: RBP, OenV

☒ Naam medewerker: Tiny van Hoek, Ger van der Veen, Kay Sonnenberg, Alex Glazenborg

☐ Inspraak/adviesorgaan:

☒ Anders, namelijk: Minke van Netten provincie Drenthe

Voorstel

Het college besluit:

1. Het rapport “Toelichting op de cultuurhistorische beleidsadvieskaart gemeente Midden-Drenthe, BAAC, versie 2.0, 27 maart 2026” ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.

Voorgesteld besluit raad:

1. Het rapport “Toelichting op de cultuurhistorische beleidsadvieskaart gemeente Midden-Drenthe, BAAC, versie 2.0, 27 maart 2026” vast te stellen.

Aanleiding

In de raadsvergadering van 29 februari 2024 is de volgende motie ingediend: “Bescherm en behoud ons cultuurhistorisch erfgoed in het buitengebied”. Wethouder Jan Schipper heeft aangegeven de aspecten van de motie mee te nemen bij de actualisatie van de Omgevingsvisie en de motie is aangehouden.

Gezien de behoefte aan duidelijkheid bij planontwikkeling in het buitengebied zijn we al eerder overgegaan tot het opstellen van gemeentelijke beleidsregels hiervoor.

In het rapport is onder meer een beschrijving opgenomen van:

- Het wettelijk kader: de Omgevingswet.
- Het provinciale beleid: Provinciale Omgevingsverordening en het Cultuurhistorische Kompas.
- Het gemeentelijk beleid: visie en tijdelijk omgevingsplan waarin al regels zijn opgenomen voor het behoud en versterking van cultuurhistorische waarden.
- De adviescommissies: kwaliteitsteam, welstandcommissie en adviescommissie voor omgevingskwaliteit.
- De vastgestelde cultuurhistorische waardenkaart die in 2023 inclusief het addendum begraafplaatsen is vastgesteld. Hierin is de gemeente opgedeeld in deelgebieden binnen zes cultuurhistorische landschapstypen (Essen, Beekdalen, Jonge ontginningen, Heide en bos, Smildervenen, De Venen). Vanwege de grotendeels intacte structuur en landschappelijke gaafheid zijn diverse van deze deelgebieden aangeduid als cultuurhistorische attentiegebieden (waarde 1).
- De bescherming van gebouwd erfgoed en beschermde gebieden.

Naast bovengenoemde aanwezige bescherming zijn we voor omgevingsvergunningplichtige activiteiten gekomen tot onderstaande **vetgedrukte** aanvullende regels.

	Waarde Cultuurhistorie 1 (attentiegebieden)	Waarde Cultuurhistorie 2	Bebouwde kom
BOPA / wijziging omgevingsplan	≥ 2500 m2 cultuurhistorisch onderzoek	x	x
	Eis: Aantoonbaar rekening houden met aanwezige cultuurhistorische waarden		
	Voor een activiteit die veel invloed heeft op de cultuurhistorische waarden in een gebied kan het college besluiten een cultuurhistorisch onderzoek op te vragen		
OPA	Algemene richtlijn: Rekening houden met het belang van behoud van cultureel erfgoed		

BOPA – buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Dit is aan de orde wanneer burgers, bedrijven of overheden een omgevingsvergunning aanvragen voor een activiteit in de fysieke leefomgeving die in strijd is met het omgevingsplan. Omdat het om iets gaat dat niet binnen het plan past, is een aparte beoordeling nodig.

OPA – omgevingsplanactiviteit

Een omgevingsplanactiviteit is een activiteit die de gemeente in het omgevingsplan heeft aangewezen als vergunningplichtig. Het gaat dus om activiteiten die wél binnen het omgevingsplan passen, maar waarvoor de gemeente vooraf toestemming wil verlenen.

Argumenten

- 1.1 Grotere plangebieden (≥ 2500 m²) omvatten vaak ook herinrichting van het perceel. De kans op verstoring van cultuurhistorische waarden is hier reëel. Voor deze plangebieden binnen cultuurhistorische attentiegebieden (waarde 1) wordt een cultuurhistorisch onderzoek gevraagd. Hieruit moeten de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de aanwezige cultuurhistorische waarden blijken en hoe deze kunnen worden behouden of zelfs versterkt.
- 1.2 Er wordt een 'escape' geboden wanneer omgevingsvergunningplichtige activiteiten veel invloed hebben op de cultuurhistorische waarden in het gebied. Dan kan er een cultuurhistorisch onderzoek gevraagd worden waaruit moet blijken of en hoe de activiteit plaats kan vinden zonder ernstige aantasting van de cultuurhistorische waarden in het gebied.

Kanttelingen

- 1.1 Het actualiseren en juridisch verankeren van het thema cultuurhistorie in het omgevingsplan is een complex proces. Hoewel de integratie op diverse manieren kan plaatsvinden – zowel in het nieuwe als het tijdelijke deel, en per deelgebied of juist gemeentebreed – heeft elke benadering specifieke voor- en nadelen en brengt het bovendien eigen uitdagingen met zich mee. Daarom wordt momenteel uitgebreid onderzocht welke wijze van verwerking van de cultuurhistorische waardenkaart het meest optimaal is binnen het omgevingsplan.
- 1.2 De nieuwe cultuurhistorische beleidskaart heeft nog geen juridische rechtskracht. De cultuurhistorische beleidskaart wordt na vaststelling vertaald naar regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dit kan per deelgebied of gemeentebreed. Tot deze juridische vertaling geldt de bestaande regelgeving, zoals opgenomen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
Opname in het omgevingsplan zal niet op korte termijn plaats kunnen vinden gezien de complexiteit van het lopende proces om te komen tot één definitief omgevingsplan.

Financiën

Wanneer de raad besluit dat er wijzigingen plaats moeten vinden aan de rapportage zijn hier extra kosten mee gemoeid.

Communicatie/inwonersparticipatie

Gezien de beperkte en vrij algemene aanvullende regels die uit de "Toelichting op de cultuurhistorische beleidsadvieskaart" volgen achten we op dit moment ter inzagelegging van dit document niet zinvol. Op het moment dat deze regels vertaald worden in het omgevingsplan, zal het geheel – inclusief deze regels - ter inzage gelegd worden.

Vervolg

Publicatie zal plaats vinden via DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties). Alle publicaties die via DROP gedaan worden zijn zichtbaar op [Officielebekendmakingen.nl](https://open.middendrenthe.nl/).

Na vaststelling zal het rapport gepubliceerd worden op de website van de gemeente (<https://open.middendrenthe.nl/>).

De “Toelichting op de cultuurhistorische beleidsadvieskaart” zal meegenomen worden in een volgende wijziging van het omgevingsplan, bij uitbreiding van het deelgebied Kleine Kernen. Dit zal niet op korte termijn zijn. Dan wordt de kaart met bijbehorende regels vertaald naar juridische regels.

Overige informatie

-

Bijlagen

- Bijlage 1: rapport Toelichting op de cultuurhistorische beleidsadvieskaart